

JODLA, jåddla, v. n. 1. Så kallas ett ibland Alpernas inbyggare egendomligt sätt att sjunga, bestående deruti, att sångaren ifrån bröststämman slår öfver till falssettens högre toner. — *Jodlande*, n. 4. o. *Jodling*, f. 2.

JOFUR, jofurr, nom. propr. Se *Jupiter*.

JOGABLUND, --blünnd, m. sing. (i barnspråket) Se *Jonblund*.

JOHANNISBLOMMOR, f. 1. pl. Se *Färggräs*.

JOHANNISBRÖD, johännissbröd, n. sing. De stundom en fot långa och tumstjocka, med en söt och välsmakande merg fyllda skidorna af:

JOHANNISBRÖDTRÄD, n. 3. En högväxt buske i Söderländerna, med små röda, knippvis sittande blommor. *Ceratonia Siliqua*.

JOHANNISLÖK, m. 2. Se *Schalottenlök*.

JOHANNISMASK, m. 2. Se *Lysmask*.

JOHANNIS NYCKLAR, m. 2. pl. En ört med rödspräckliga blommor. *Orchis militaris*.

JOHANNISÖRT, f. 3. Ört, som växer på ängsbackar, med gula blommor, grenig och rak stjeln. *Hypericum perforatum*. Kallas äfv. Pirken, Hirkpirk.

JOHANNITERORDEN, m. sing. Tysk munkorden, som uppstod i Palestina under korstågen och hade till föremål att skydda pilgrimer och försvara det heliga landet emot de otrogna. Kallad efter sin skyddspatron aposteln Johannes. Flyttades ifrån Palestina till Cypern, derifrån till Rhodos och slutligen till Malta, hvarefter den fick namn af Malteserorden.

JOHANNITERRIDDARE, m. 3. Riddare af Johanniterorden.

JOLL ell. **JOLLE**, jålle, m. 2. pl. — *jollar*. Ett slags mindre båt.

JOLLER, jåll'r, n. sing. 1) Små barns försök att tala. — 2) (fig.) Barnsligt, dåraktigt tal, dumt tal. — Har sammansättningen Ålderdomsjoller.

JOLLRA, v. a. o. n. 1. 1) Säges om barn, som försöka att tala. — 2) (fig.) Tala barnsligt, dåraktigt. *J. af ålderdom*. *J. för ett fruntimmer*. *J. fram*, se *Framjollra*. — *Jollrande*, n. 4.

JOLLRARE, m. 3. (föga brukl.) En som jollar, pratar barnsligt, dåraktigt.

JOLSTER, jållst'r, f. 2. pl. *jolstrar*. En art af Pilträdens släkte. *Salix pentandra*. Kallas äfv. Hilster, Halster, Vekar, Jälster.

JONBLUND, jånblünnd, m. sing. (skämtv.) Sönnen.

JONÉ KURBITS, m. 3. Se *Kalebass*.

JONGLÖR, schånnglör, m. 3. (fr. *Jongleur*) Gycklare, lindansare, taskspelare, m. m.

JONISK, a. 2. Som tillhör, har afseende på, har sitt ursprung ifrån Jonien. (Byggn.k.) *J-a ordningen*, en af byggningsordningarna, med lätta, smärta, glada pelare, utsmyckade med snäckor och voluter på kapitälerna.

JONS, jånns, se *Jans*.

JORD, f. sing. 1) Ytan af den planet, vi bebo, för så vidt den består af mull eller söndersmulade mineralier. *Djur, som lefva i j-en*. *J-ens frukter*. *Lägga sig på j-en*. *Gräfva i j-en*. *Slå någon till j-en*. *Sjunka till j-en af blygsel*. *Af j. äst du kommen och till j. skall du åter varda*. *Under j-en*, under jordytan. *Oftvan j.*, öfver jordytan. *Hålla sig vid j-en*. *Bära en till j-en*, till grafven. *Ligga i vidg j.*, vara begravnen i kyrka eller på kyrkogård. (Fig.) *Jemna med j-en*, i grund förstöra. — *Syn*. *Mark*. — 2) *Jordmän*. *Mager, fet, god, dålig, lucker, stenblunden j.* (Fig.) *Falla i god j.*, få god framgång, göra god verkan. — 3) (kem.) *Jordart*.

Alkalisk j. *Turkisk j.*, se *Bolus*. *Engelsk j.*, en mycket fin och lös trippelsort, af mörkt askgrå eller brunrå färg, hvilken användes som vanlig trippel. — Bildar flera sammansättningar, såsom: *Ler-*, *Ytter-*, *Beryll-*, *Zirkon-*, *Kiseljord*, m. fl. — 4) (i bestämd form) a) Den planet, vi bebo, med både haf och land. *J-ens bana*. *I j-ens innersta*. — b) (fig.) Detta lifvet, i motsats till det tillkommande. *J-ens fröjder och sorger*. *J-en har både godt och ondt att bjuda på*. — c) *Jordklotets samteliga inbyggare*. *Alexander ville underkufva hela j-en*. — 5) Ågojord, ägomark. *Bygga på annars j.* *Lifegne, som ej kunna skiljas ifrån sina herrars j.* *Kronans j.* *Han får räntan, men är ej ägare till j-en*. — *Ss. J-aktig*, -*artad*, -*blandad*, -*blandning*, -*klimp*, -*klump*, -*koka*, -*partikel*, -*produkt*, -*remna*, -*smak*.

JORDA, v. a. 1. 1) Gräfva ned i jorden. — 2) Se *Begrafva*. — *Jordande*, n. 4.

JORDABALK, m. 2. Den afdelning af svenska lagen, som handlar om besittning af egendom på landet eller i staden, med hvad mera dertill hör.

JORDAFÅNG, n. sing. (lagl.) Sättet, huru någon kommer till besittning af jordegendom.

JORDAGODS, n. 3. 1) Se *Jordegendom*. — 2) Skatt, nedgräfd i jorden.

JORDAGRUND, m. sing. (föga brukl.) Grund och mark.

JORDART, m. 3. 1) (kem.) Benämning på vissa föreningar af åtskilliga metaller med syre, som hafva mycken likhet med alkalierna, men äro eldfasta, gifva med åtskilliga syror svårösta eller alldeles olösliga salter, och med feta oljor i vatten olösliga tvålarter. — 2) (i allmänt tal och i åkerbruket) Viss särskilt blandning af söndergrusade mineralier, med deruti inblandade organiska kvarlefvor, som jemte andra sådana blandningar betäcker alluviallagren och tjenar till växternas fortkomst. Man har således Mylla, Mergeljord, Ler-, Sand-, Mojord, m. m.

JORDASKA, f. 1. Aska efter jordarter och vegetabilier, som uppkommer vid förbränning af gräsvall, o. s. v.

JORDBAD, n. 3. (kir.) Den sjukens nedgrävande i jorden ända upp till halsen.

JORDBANA, f. sing. *J-n*, jordens bana kring solen.

JORDBECK, n. sing. Se *Asfalt*.

JORDBESKRIFNING, f. 2. Se *Geograf*.

JORDBESKRIFVARE, m. 3. Se *Geograf*.

JORDBI, n. 4. Ett slags bi, som har sin boning i jorden.

JORDBORR, m. 2. Borr, hvarigenom i jorden åstadkommes borrhål af några tumms vidd, till flera hundra fots djup; användes till undersökning af jordlagrens beskaffenhet och till frambringande af arteskiska brunnar, samt består af flera stänger, som skrufvas på hvarandra, hvart efter som borren nedtränger i djupet.

JORDBORRÄRE, m. 3. Se *Jordlöpare*.

JORDBRAND, m. sing. Brand i jordens inandöme eller i sjelfva marken på dess yta.

JORDBRO, f. 2. Upphöjd väg af jord på sankta ställen.

JORDBRUK, n. 3. Jordens brukande för odling af säd, jordfrukter, m. m. — *Syn*. Se *Landtbruk*.

JORDBRUKARE, m. 3. En, som idkar jordbruk. — *Syn*. Se *Landtbrukare*.

JORDBRYN, n. 3. Det öfversta af jorden ell. dess yta.